

Brüssel, 8. juuni 2020
(OR. en)

8420/20

ECOFIN 420
UEM 185
SOC 347
EMPL 266
COMPET 222
ENV 288
EDUC 207
RECH 187
ENER 159
JAI 419
FSTR 77
REGIO 108
GENDER 57
ANTIDISCRIM 50

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee
Komisjoni dok nr:	ST 8172/20 - COM(2020) 501 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Belgia 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2020) 501 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Belgia 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus
Belgia 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

- (1) 17. detsembril 2019 võttis komisjon vastu iga-aastase kestliku majanduskasvu strateegia, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2020) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. 17. detsembril 2019 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011² alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Belgiat ühe liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta.
- (2) 26. veebruaril 2020 avaldati 2020. aasta aruanne Belgia kohta. Selles hinnati Belgia edusamme nõukogu poolt 9. juulil 2019 vastu võetud riigipõhiste soovitusel³ („2019. aasta riigipõhised soovitusel“) täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitusel järelmeetmeid ja Belgia edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (3) 11. märtsil 2020 kuulutas Maailma Terviseorganisatsioon ametlikult COVID-19 puhangu ülemaailmseks pandeemiaks. See on tõsine rahvatervisealane hädaolukord, mis mõjutab kodanikke, ühiskonda ja majandust. See seab riiklikud tervishoiusüsteemid suure surve alla, tekitab häireid üleilmsetes tarneahelates, põhjustab volatiilsust finantsturgudel ja tarbijanõudluse šokke ning mõjutab negatiivselt paljusid sektoreid. See ohustab inimeste töökohti ja sissetulekut ning ettevõtete äritegevust. See on toonud kaasa suure majandusšoki, millel on juba praegu liidus tõsised tagajärjed. 13. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise, milles kutsutakse üles võtma kriisile reageerimiseks koordineeritud majanduslikke meetmeid, kaasates kõik osalised nii riiklikul kui ka liidu tasandil.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

³ ELT C 301, 5.9.2019, lk 1.

- (4) Mitu liikmesriiki on kuulutanud välja eriolukorra või võtnud erakorralisi meetmeid. Kõik erakorralised meetmed peaksid olema rangelt proportsionaalsed, vajalikud, ajaliselt piiratud ning kooskõlas Euroopa ja rahvusvaheliste standarditega. Nende üle tuleks teha demokraatlikku järelevalvet ja sõltumatut kohtulikku kontrolli.
- (5) 20. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli aktiveerimise kohta. Määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikes 1, artikli 6 lõikes 3, artikli 9 lõikes 1 ja artikli 10 lõikes 3 ning nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97⁴ artikli 3 lõikes 5 ja artikli 5 lõikes 2 sätestatud üldine vabastusklausel hõlbustab eelarvepoliitika koordineerimist tõsise majandussurutise ajal. Komisjon leidis oma 20. märtsi 2020. aasta teatises, et arvestades COVID-19 pandeemiast tingitud eeldatavat tõsist majandussurutist, on tingimused üldise vabastusklausli aktiveerimiseks täidetud, ning palus nõukogul seda kinnitada. 23. märtsil 2020 nõustusi liikmesriikide rahandusministrid komisjoni hinnanguga. Nad leppisid kokku, et tõsine majandussurutis nõuab otsusekindlat, kaugeleulatuvat ja koordineeritud reageerimist. Üldise vabastusklausli aktiveerimine võimaldab ajutiselt kõrvale kalduda keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast, tingimusel et see ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Lisaks võib nõukogu parandusliku osa puhul otsustada komisjoni soovitusel alusel võtta vastu muudetud eelarvekursi. Üldine vabastusklausel ei peata stabiilsuse ja kasvu pakti kohaseid menetlusi. See võimaldab liikmesriikidel kalduda kõrvale tavapäraselt kohaldatavatest eelarvenõuetest ning komisjonil ja nõukogul võtta pakti raames vajalikke poliitika koordineerimise meetmeid.

⁴ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

- (6) Jätkuvaid meetmeid on vaja COVID-19 pandeemia leviku piiramiseks ja kontrollimiseks, riiklike tervishoiusüsteemide vastupanuvõime tugevdamiseks, pandeemia sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks ettevõtetele ja majapidamistele suunatud toetusmeetmete abil ning piisavate tervishoiu- ja ohutustingimuste tagamiseks töökohal, et taastada majandustegevus. Liit peaks täiel määral kasutama tema käsutuses olevaid mitmesuguseid vahendeid, et toetada liikmesriikide jõupingutusi nendes valdkondades. Samal ajal peaksid liikmesriigid ja liit tegema koostööd, et valmistada ette meetmed, mille toel taastada ühiskonna ja majanduse tavapärane toimimine ning kestlik majanduskasv, lõimides neisse muu hulgas ülemineku rohelisele majandusele ja digitehnoloogiale ning võttes arvesse kriisist saadud õppetunde.
- (7) COVID-19 kriis on toonud esile paindlikkuse, mida siseturg pakub erakorraliste olukordadega kohanemiseks. Kuid selleks, et tagada kiire ja sujuv liikumine taastumisetappi ning kaupade, teenuste ja töötajate vaba liikumine, tuleks siseturu tavapärast toimimist takistavad erakorralised meetmed kaotada niipea, kui need ei ole enam hädavajalikud. Praegune kriis on näidanud, et tervishoiusektoris on vaja kriisiks valmisoleku kavasid. Täiustatud hankestrateegiad, mitmekesistatud tarneahelad ja elutähtsa varustuse strateegilised varud on laiemate kriisiks valmisoleku kavade väljatöötamise peamiste elementide hulgas.

- (8) Liidu seadusandja on juba muutnud asjaomaseid õigusraamistikke Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2020/460⁵ ja (EL) 2020/558⁶, et võimaldada liikmesriikidel mobiliseerida kõik Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamata vahendid, et nad saaksid leevendada COVID-19 pandeemia erakordset mõju. Need muudatused annavad suurema paindlikkuse ning lihtsustavad ja ühtlustavad menetlusi. Selleks et leevendada survet rahavoogudele, võivad liikmesriigid eelarveaastal 2020–2021 kasutada ka 100 % suurust liidu eelarvest kaasrahastamise määra. Belgia julgestatakse neid võimalusi täielikult ära kasutama, et aidata kõige rohkem mõjutatud üksikisikuid ja sektoreid.
- (9) COVID-19 pandeemia sotsiaal-majanduslikud tagajärjed on erineva spetsialiseerumise tõttu piirkondade lõikes tõenäoliselt erinevad. Sellega kaasneb oluline risk, et Belgias suurenevad piirkondadevahelised ja piirkonnasisesed erinevused. Arvestades ohuga, et liikmesriikidevaheline lähenemisprotsess võib ajutiselt seiskuda, nõuab praegune olukord sihipäraseid poliitikameetmeid.
- (10) 30. aprillil 2020 esitas Belgia oma 2020. aasta riikliku reformikava ja 2020. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (11) Belgia suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglit.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. märtsi 2020. aasta määrus (EL) 2020/460, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 508/2014 seoses erimeetmetega investeringute kaasamiseks liikmesriikide tervishoiusüsteemidesse ja muudesse majandussektoritesse, et reageerida COVID- 19 puhangule (koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus) (ELT L 99, 31.3.2020, lk 5).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2020. aasta määrus (EL) 2020/558, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1303/2013 seoses erimeetmetega erandliku paindlikkuse lubamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel, et reageerida COVID- 19 puhangule (ELT L 130, 24.4.2020, lk 1).

- (12) 13. juulil 2018 soovitas nõukogu Belgial tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude⁷ nominaalne kasvumäär ei ületaks 2019. aastal 1,8 %, mis vastab aastasele struktuursele kohandusele 0,6 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Kuna leiti, et Belgia vastab tingimustele, mille kohaselt võib struktuurireformide klausli alusel lubada taotletud ajutist kõrvalekaldumist 0,5 % SKPst, vähendati nõutavat struktuurset kohandust 2019. aastal 0,1 %ni SKPst, mis vastab esmaste netokulude nominaalsele kasvumäärale, mis ei ületa 2019. aastal 2,8 %. Komisjoni üldhinnang kinnitab, et 2019. aastal ning 2018. ja 2019. aasta kokkuvõttes kaldutakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks soovitatud kohandamiskavast märkimisväärselt kõrvale. See on oluline tegur komisjoni aruandes, mis on koostatud kooskõlas aluslepingu artikli 126 lõikega 3 ja milles hinnatakse Belgia vastavust võlakriteeriumile 2019. aastal.
- (13) Föderaalvalitsuse 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt nominaalne eelarvepositsioon halveneb: eelarvepuudujääk suureneb 1,9 %-lt SKPst 2019. aastal 7,5 %-le SKPst 2020. aastal. Valitsemissektori võla suhe SKPsse, mis 2019. aastal vähenes 98,6 %ni, peaks 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt suurenema 2020. aastal ligikaudu 115 %ni. Makromajanduslikke ja eelarveväljavaateid mõjutab COVID-19 pandeemiast tingitud suur ebakindlus.

⁷ Valitsemissektori esmased netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis kaetakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutlusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutus põhivarasse on jaotatud nelja aasta peale. Kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

- (14) Vastuseks COVID-19 pandeemia ja osana koordineeritud liidu lähenemisviisist on Belgia võtnud õigeaegseid eelarvemeetmeid, et suurendada oma tervishoiusüsteemi suutlikkust, ohjeldada pandeemiat ning anda abi kriisist eriti palju mõjutatud inimestele ja sektoritele. 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt oli nende eelarvemeetmete maht 2,3 % SKPst. Meetmed hõlmavad ajutist föderaalset töötushüvitiste süsteemi, asendussissetulekut füüsilisest isikust ettevõtjatele, föderaalset eraldi kriisiga seotud kulutuste katmiseks, mitmesuguseid piirkondlikke toetusi ettevõtjatele ja üksikisikutele ning valdkondlikke toetusi. Eelarvepuudujääki suurendavate meetmete kvantifitseerimisel saadud tulemused langevad üldjoontes kokku komisjoni hinnangutega, kui automaatsete stabilisaatoritega seotud kulude erinevat käsitlemist on arvesse võetud. Lisaks on Belgia teatavaks teinud meetmed, millel ei ole otsest mõju eelarvele, kuid mis aitavad pakkuda ettevõtetele likviidsustoetust. Need meetmed hõlmavad äriühingutele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele mõeldud nii föderaalset kui ka piirkondlikke laenutagatise, mis on 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt hinnanguliselt 11,8 % SKPst. Samuti on rakendatud maksude tasumise edasilükkamist, eelkõige üksikisiku ja äriühingu tulumaksu ja sotsiaalmaksete puhul, kuid 2020. aasta stabiilsusprogrammis ei ole neid kvantifitseeritud. Üldiselt on Belgia võtnud meetmed kooskõlas suunistega, mis on esitatud komisjoni 13. märtsi 2020. aasta teatistes. Nende erakorraliste meetmete ja toetavate eelarvemeetmete täielik rakendamine, millele järgneb eelarvepoliitika ümbersuunamine keskpika perioodi usaldusväärse eelarvepositsiooni saavutamisele, kui majandustingimused seda võimaldavad, aitab kaasa riigi rahanduse jätkusuutlikkuse säilitamisele keskpikas perspektiivis.
- (15) Kui poliitikat ei muudeta, on Belgia valitsemissektori eelarvepositsioon komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt 2020. aastal –8,9 % SKPst ja 2021. aastal –4,2 % SKPst. Valitsemissektori võla suhe SKPsse jõuab prognooside kohaselt 2020. aastal 113,8 %-ni.

- (16) 20. mail 2020 esitas komisjon Belgia kohta aluslepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruande, kuna riik ei järginud 2019. aastal võlareeglit ja kavatses ületada 2020. aastal eelarvepuudujäägi kontrollväärtust, milleks on 3 % SKPst. Kokkuvõttes nähtub komisjoni analüüsist, et aluslepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/97 määratletud puudujäägi- ja võlakriteerium ei ole täidetud.
- (17) Vastuseks COVID-19 pandeemiale võtsid Belgia ametiasutused vastu ulatusliku meetmete paketi, et leevendada järsu majanduslanguse sotsiaalset ja majanduslikku mõju. Elujõulistele ettevõtetele antava uue lühiajalise laenu jaoks on loodud 50 miljardi euro suurune tagatiskava. Piirkonnad ja kommuunid on kehtestanud ka tagatised üleminekulaenudele ja tavalistele ärialaenudele, likviidsustoetuse ettevõtetele otselaenude kaudu ja meetmed COVID-19 kriisist kõige enam mõjutatud ettevõtete rahaliseks toetamiseks. Olemasolevate hüpoteek- ja ärialaenude tagasimaksmist võib pikendada. Raskesse olukorda sattunud ettevõtete pankrotimenetlustele on võimalik kehtestada ajutine moratorium. Talitluspidevuse tagamiseks on kasutusele võetud mitmesuguseid stiimuleid, et innustada suuremat hulka töötajaid tööle jääma või tööle naasma. Sotsiaalkindlustusmaksete ja maksude, näiteks käibemaksu, ettevõtte ja üksikisiku tulumaksu tasumise võib edasi lükata või mõnel juhul võib nende tasumisest ka vabastada. Föderaalvalitsus on teinud COVID-19 kriisist mõjutatud ettevõtetele kättesaadavaks vääramatust jõust tingitud ajutise töötuskindlustusskeemi, pakkudes suuremaid hüvitisi. Füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks, kelle tegevus on katkestatud vähemalt seitsmeks järjestikuseks päevaks, on ette nähtud igakuine asendussissetulek. Töötushüvitiste järkjärguline vähendamine on ajutiselt külmutatud. Föderaalvalitsus valmistab ette ka täiendavaid meetmeid ettevõtete maksejõuetuse vastu võitlemiseks, näiteks äriühingu ja üksikisiku tulumaksu vabastus 2020. eelarveaastaks.

- (18) Belgia tervishoiusüsteem toimib haiglates aktiivravi pakkumise osas hästi. Sellest hoolimata on COVID-19 pandeemia toonud esile mitmeid puudusi tervishoiusüsteemi vastupanuvõimes tõsise rahvatervisekriisi korral. See annab alust arvata, et Belgias on struktuuriline puudus tervishoiutöötajatest ning selle probleemiga tuleb tegeleda. Lähitulevikus jääb keskseks elutähtsate meditsiinitoodete piisava varu tagamine, sealhulgas kaitsevarustuse tagamine, eelkõige tervishoiutöötajatele ja teistele viirusega kokkupuutuvatel kutsealadel töötajatele. Lühikeses ja keskpikas perspektiivis on jätkuvalt väga oluline riiklik tervishoiustrateegia, mis on täielikult kooskõlas ennetust ja pikaajalist hooldust käsitlevate meetmetega, et tagada rahvatervise kriisi, nagu COVID-19 pandeemia tõhus ohjamine. Selles kontekstis on oluliseks alustalaks riiklikke tervishoiuteenuseid käsitleva ministritevahelise konverentsi kokkuleppe sujuv rakendamine, et teha COVID-19 kriisi ajal haiglatöötajad ja -taristu (föderaalne pädevus) ajutiselt kättesaadavaks pikaajalise hoolduse asutustele (kommuuni pädevus).

- (19) Pärast rekordiliselt kõrge tööhõivetaseme saavutamist 2019. aastal ja 2020. aasta alguses on tööhõive kasv Belgias COVID-19 kriisi tõttu järsult peatunud. Belgia olemasolevad riiklikud sissetulekutoetuse kavad, nagu töötajate ajutise töötuse süsteem ja füüsilisest isikust ettevõtjate üleminekuõigus, pakuvad osalist hüvitist lühendatud tööajast tingitud sissetuleku vähenemise eest. Nendel lühendatud tööaja kavadel on oluline roll, vähendamaks väiksema tootmismahu mõju tööhõive tasemele. Prognooside kohaselt suureneb töötuse määr sellele vaatamata 2020. aastal 7 %ni ja väheneb mõnevõrra 2021. aastal, 6,6 %ni. Selleks et vältida töötuse kasvu muutumist struktuurseks, on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, et tugevdada olemasoleva aktiivse tööturupoliitika tõhusust, mis on endiselt madal, kuna aktiivsetes tööturumeetmetes osalevate töötute osakaal on küll suur, kuid töötusest tööhõivesse ülemineku tase on madal. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et tagada terviklik lähenemisviis neile, kes on tööturult kõige rohkem eemale jäänud ja keda COVID-19 kriisi negatiivsed sotsiaal-majanduslikud tagajärjed tõenäoliselt kõige rohkem mõjutavad. Haavatavate rühmade hulka kuuluvad eelkõige madala kvalifikatsiooniga, rändetaustaga ja puuetega inimesed. Lisaks on maksukiil endiselt suur kõigil palgatasemetel, välja arvatud väga madalapalgalised (50 % keskmisest palgast). See on suhteliselt kõrgete tööjõukulude oluline põhjus, mis võib negatiivselt mõjutada tööjõunõudlust, eelkõige madala tootlikkusega töökohtade puhul.

- (20) Tuleks edendada tööjõu liikuvust nende valdkondade suunas, kus esineb suuri puudujääke, sealhulgas tervishoid, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning tehnilised ja kutsealased ametid. Sellega kaasnevad olulised vajadused seoses ümber- ja täiendõppega ning see nõuab täiskasvanute hariduses ja koolituses osalemise taseme tõstmist, sealhulgas vähendatud töötundide arvuga perioodide kasutamist. Tuntakse muret, et olemasolevad koolitusstiimulid ei jõua nendeni, kellel oleks neist kõige rohkem kasu, nagu madala kvalifikatsiooniga töötajad, eakad töötajad ja rändetaustaga inimesed. Suur takistus on kehv keeleoskus, eriti kakskeelse Brüsseli tööturul. Kommuunid võtavad meetmeid, et suurendada loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna tudengite hulka, kuid tulevase tööturu nõudluse rahuldamiseks on vaja ulatuslikumaid strateegiaid. Digioskuste üldine tase on hea, kuid püsib muutumatuna. Noorte ja eelkõige madala haridustasemega noorte seas on digioskuste tase madalam kui liidu keskmine ning see on viimastel aastatel halvenenud. Piisava varustuse ja internetiühenduse kättesaadavus kõigile õppuritele koos vajalike õpetajakoolituse ja mentorlusprogrammidega on oluline, et tagada juurdepääs distantsoõppele. Seda on vaja ka selle tagamiseks, et praegune ebavõrdsus haridussüsteemis COVID-19 kriisi tõttu ei süveneks.
- (21) Belgia on võtnud vastu hulgaliselt ettevõtete likviidsuse toetamise kavasad, sealhulgas riigigarantii kava laenudele ja mitu piirkondlikku kava, millest on teatatud praeguse COVID-19 pandeemia ajal majandust toetavate riigiabi meetmete ajutise raamistiku alusel. Selliste kavade tõhus ja tulemuslik rakendamine, sealhulgas vahendajate poolt, on oluline tagamaks, et neist saaksid kasu ettevõtjad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) ning füüsilisest isikust ettevõtjad, et neid kaitsta ja võimaldada majanduse kiiremat taastumist. Nende meetmete kavandamisel ja rakendamisel tuleb võtta arvesse pangandussektori, sealhulgas vahendajate vastupanuvõimet.

- (22) Hoolimata valitsuse jõupingutustest on ettevõtete halduskoormus ligikaudu 7 miljardit eurot aastas (1,6 % SKPst), millest enamik tuleneb maksu- ja tööõiguse järgimisest.

Maksusüsteem on erinevate maksukulutuste tõttu keeruline. Ettevõtte palgafondi haldamine on keeruline, eriti ettevõtete jaoks, kes peavad arvestama erinevaid piirkondlikke süsteeme. Avaliku sektori asutuste makseviivitused ettevõtjatele suurenevad, mis põhjustab ettevõtjate maksejõuetust ja ärikliima halvenemist. Ehituslubade ning elektri- ja veeühenduste puhul esineb pikki viivitusi. Vara üleandmise protsess on liidus üks aeglasemaid ja kallimaid. Käsitööstuse elukutsetele juurdepääsu ja ehitusteenuste osutamist reguleerivad nõuded on piirkonniti väga erinevad. Range reguleerimise, suurte palgakulude ja tööturu jäikuse kumulatiivne mõju pärsib jaesektori tulemuslikkust. Kaupluste lahtiolekuaegu, soodusmüüke, allahindlusi ja käsimüügiravimite turustuskanaleid käsitlevad eeskirjad rõhuvad jaemüüjate tegevuskeskkonda. 5G kasutuselevõttu võivad takistada muu hulgas ranged kiirguskaitsealased keskkonna- ja tervishoiustandardid (eelkõige Brüsselis), mis erinevad piirkonniti, samuti kõrged antennimaksud Brüsselis ja antennide kasutuslubade pikk väljaandmisaeg. Maksejõuetuse valdkonnas ei ole VKEde jaoks spetsiaalset lihtsustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust ning maksejõuetusmenetluse võivad alata ainult võlgnikud. Hoolimata järkjärgulisest paranemisest on kohtusüsteemi probleemiks endiselt ebapiisav digitaliseerimine ja ressursside nappus. Pikad menetlused halduskohtus põhjustavad märkimisväärsed viivitusi riigihangete ja ehituslubadega seotud asjades. Turujärelevalve, konkurentsi ja raudteetranspordi valdkonna peamistel täitevasutustel on oma ülesannete täitmiseks liiga vähe töötajaid.

- (23) Majanduse taastumise toetamiseks on oluline kiirendada investeerimisküpsete avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimist ja edendada erainvesteeringuid, muu hulgas asjakohaste reformide kaudu, mis aitaks kaasa ka tööstuse üleminekule. Nagu on märgitud Belgia riiklikus energia- ja kliimakavas aastateks 2021–2030, on Belgial märkimisväärne vajadus investeerida säästvasse transporti, eelkõige ummikute probleemi lahendamiseks ja elektromobiilsusega kohanemiseks. Enne COVID-19 kriisi olid Belgia piirkonnad teatanud suurtest mitmeaastastest transporditaristukavadest. Suuri investeeringuid tehakse Brüsselit ümbritsevasse linnalähiraudteesse, signaalimisse, sadamatesse ja piiriülestesse raudteeühendustesse. Märkimisväärseid investeeringuid tehakse ka Brüsseli metroo-, trammi- ja bussitaristusse. Riiklikus energia- ja kliimakavas määrati kindlaks ka olulised investeerimisvajadused taastuvenergia ja paindliku energiatootmise, energiaühenduste, arukate võrkude, salvestamise ja energiatõhususe valdkonnas, et saavutada Euroopa energia- ja kliimaeesmärgid, täita Belgia võetud juriidiline kohustus loobuda 2025. aastaks täielikult tuumaenergia kasutamisest ning renoveerida 80 % hoonetest, mis ehitati enne energianormide kehtestamist. Erinevalt suhteliselt suurest erasektori teadus- ja arendustegevuse intensiivsusest (R&D) on avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse intensiivsus veidi väiksem kui enamikus sarnase majandusarengu tasemega liikmesriikides. Belgial on oht jääda 5G kasutuselevõtul maha, sest ta ei kavatse eraldada uusi 5G-sagedusalasid liidu õigusaktides sätestatud tähtaegadeks. 2020. aasta märtsis algatasid Belgia ametiasutused ajutise lahendusena avaliku konsultatsiooni ajutise riikliku loa saamiseks sagedusalas 3,6–3,8 GHz kättesaadava spektri 200 MHz kasutamiseks. Komisjoni ettepanekus ette nähtud õiglase ülemineku fondi vahendite kavandamine ajavahemikuks 2021–2027 võib aidata Belgial lahendada mõned probleemid, mis on seotud üleminekul kliimanetraalsele majandusele, eelkõige 2020. aasta riigiaruande D lisaga hõlmatud territooriumil. See võimaldaks Belgial seda fondi kõige paremini kasutada.

- (24) Kuigi käesolevas soovituses sätestatud riigipõhised soovitused („2020. aasta riigipõhised soovitused“) keskendutakse COVID-19 pandeemia sotsiaal-majandusliku mõju leevendamisele ja majanduse taastamise hõlbustamisele, hõlmasid 2019. aasta riigipõhised soovitused ka reforme, mis on olulised keskpika perioodi ja pikaajaliste struktuursete probleemide lahendamiseks. Need 2019. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt asjakohased ja nende järgimist jälgitakse järgmise aasta Euroopa poolaasta jooksul. Sama kehtib ka investeringutega seotud majanduspoliitikat käsitlevate 2019. aasta riigipõhiste soovituste kohta. Kõiki 2019. aasta riigipõhiseid soovitusi tuleks arvesse võtta ühtekuuluvuspoliitika 2020. aasta järgse rahastamise strateegilisel kavandamisel, sealhulgas praeguse kriisiga seotud leevendusmeetmete ja väljumisstrateegiatega puhul.
- (25) Euroopa poolaasta on liidus majandus- ja tööhõivepoliitika pideva koordineerimise raamistik, mis võib edendada kestlikku majandust. Liikmesriigid on teinud oma 2020. aasta riiklikes reformikavades kokkuvõtte ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel tehtud edusammudest. Tagades 2020. aasta riigipõhiste soovituste täieliku rakendamise, aitab Belgia kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele ja ühistele jõupingutustele tagada liidus konkurentsivõimeline kestlikkus.
- (26) Majandus- ja rahaliidu riikide vaheline tihe koordineerimine on väga oluline, et COVID-19 pandeemia majanduslikust mõjust kiiresti taastuda. Liikmesriigina, mille rahaühik on euro, peaks Belgia tagama, et tema poliitika jääks kooskõlla euroala käsitlevate 2020. aasta soovitustega ja oleks kooskõlastatud teiste rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide poliitikaga, võttes arvesse eurorühma poliitilisi suuniseid.

- (27) Komisjon on Euroopa poolaasta (2020) raames Belgia majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2020. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2020. aasta stabiilsusprogrammi, 2020. aasta riiklikku reformikava ja varasematel aastatel Belgiale esitatud riigipõhiste soovitude järelmeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Belgia eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustesse liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.
- (28) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2020. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁸ kajastub eelkõige allpool esitatud soovitusel 1,

SOOVITAB Belgial võtta 2020. ja 2021. aastal järgmisi meetmeid.

1. Kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausliga võtta kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida COVID-19 pandeemiale, toetada majandust ja tagada selle taastumine. Kui majandustingimused võimaldavad, viia ellu eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada keskpikas perspektiivis usaldusväärne eelarvepositsioon ja tagada võla jätkusuutlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid. Tugevdada tervishoiusüsteemi üldist vastupanuvõimet ja tagada elutähtsate meditsiinitoodetega varustamine.
2. Leevendada COVID-19 kriisi mõju tööhõivele ja sotsiaalvaldkonnale, eelkõige edendades töhusaid aktiivseid tööturumeetmeid ja oskuste arendamist.

⁸ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

3. Rakendada tõhusalt likviidsuse tagamise meetmed, et aidata VKEsid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning parandada ettevõtluskeskkonda. Kiirendada investeerimisküpsete avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimist ja edendada erainvesteeringuid, et toetada majanduse taastumist. Keskendada investeeringud rohelisele majandusele ja digitaaltehnoloogiale üleminekule, eelkõige säästva transpordi taristule, puhtale ja tõhusale energiatootmisele ja -kasutusele, ringmajandusele, digitaristule, nagu 5G ja gigabitivõrgud, ning teadusuuringutele ja innovatsioonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*
